

Verslag van de Schouw Stationsgebied, gehouden op 24 maart 2009 in het Infocentrum Stationsgebied.

Aanwezig: Circa 20 belangstellenden, volgens presentielijst.
Voorts diverse medewerkers, onder wie Frits Lintmeijer (gespreksleider), Erik Suik (Projectorganisatie Stationsgebied), Jan Krijger (projectleider ondergrond gemeente Utrecht) en Kaat Smulders (Projectorganisatie Stationsgebied).

Verslag: Ingrid Bakhuis.

1. Opening en toelichting programma

Frits Lintmeijer heet de aanwezigen welkom bij de dertiende Schouw Stationsgebied. Jan Krijger zal een toelichting verzorgen op een verborgen dimensie in het gebied: kabels en leidingen. Daarna gaat Erik Suik in op resterende vragen en acties uit de vorige bijeenkomst(en) en schetst hij lopende ontwikkelingen. Vanzelfsprekend is er weer gelegenheid voor het stellen van vragen.

Wie zich via de presentielijst bekend heeft gemaakt, ontvangt een verslag van deze bijeenkomst.

2. De onderwereld – presentatie van Jan Krijger

Het bestaande tracé van kabels en leidingen voert rechtstreeks van het Centraal Station naar het Vredenburg. Verbindingen zijn voor een deel verwerkt in de constructie van het Vredenburgviaduct. Herstel van de Catharijnesingel en de Leidsche Rijn, waarbij viaducten worden doorbroken, maken het noodzakelijk kabels en leidingen onder de waterlopen te leggen. In overleg met de eigenaren van kabels en leidingen is besloten het tracé te wijzigen. In de nieuwe situatie voert dit van het Centraal Station, via het Smakkelaarsveld, de Nieuwe Daalstraat, de Knipstraat, de Bergstraat en de Willemstraat naar het Vredenburg. Deze omweg betekent een verlenging van het tracé. Het tracé Knipstraat – Bergstraat is door middel van een gestuurde boring aangelegd. Nieuwe mantelbuizen zijn daarbij gevuld met kabels en leidingen ten behoeve van onder meer water, gas, elektra en telecom. De rest van het tracé wordt door open ontgraving aangelegd.

- Op het Smakkelaarsveld zijn zeer grote stalen buizen zichtbaar. Wat is de functie daarvan?
- Is het niet gevaarlijk om leidingen – met name gasleidingen – onder de nieuwe bibliotheek door te leggen?

De dikke stalen buizen zijn ten behoeve van de stadsverwarming.
Een aantal leidingen wordt gebundeld onder de nieuwe bibliotheek, maar gasleidingen krijgen een apart tracé en lopen niet onder de bibliotheek door.

Planning

Een deel van het nieuwe tracé (Nieuwe Daalstraat t/m de Willemstraat) is inmiddels aangelegd. Andere onderdelen worden de komende tijd aangepakt. Volgens planning duren de werkzaamheden tot eind 2009. Met de werkzaamheden gaan ook tijdelijke wijzigingen in de verkeerssituatie gepaard, met name in de omgeving van het Gildenkwartier, het Smakkelaarsveld en de Catharijnebaan. De planning is als volgt:

Mei

Er wordt gestart met de aanleg van het diepriool in de Catharijnesingel. Deze komt op een diepte van 4,5 à 5 meter te liggen. Tijdens de aanleg blijven de tweerichtingsfietsroute en de looproute langs de Catharijnesingel beschikbaar. Autoverkeer kan tijdelijk geen gebruik maken van de

Catharijnesingel. Daarvoor wordt een knip gemaakt; verkeer van de Nieuwe Daalstraat naar het Moreelsepark wordt via de Catharijnebaan geleid en kan bij voorkeur via het Moreelsepark naar de Stationsstraat rijden. Parkeergarages onder Hoog Catharijne blijven vanaf de kant van het Stationsplein bereikbaar. Met Corio en de Media Markt vindt overleg plaats over de bereikbaarheid van het afhaal- en inbouwcentrum. Voor bewoners van het Gildenkwartier wordt een tijdelijke inzamelplaats voor huisvuil gecreëerd.

- Hoe is de voorgestelde autoroute te combineren met de Parade?

De route via het Moreelsepark is de voorkeursroute. Maar ook de route via de Spoorstraat wordt gefaciliteerd.

Juni – juli

Zo snel mogelijk nadat de bouwput op het Smakkelaarsveld weer dicht is, worden de oorspronkelijke busroute en de aan de noordkant gelegen fiets- en looproute hersteld. De eerste fase van de fietsenstalling is dan gereed en er komt een extra fietsroute over het Smakkelaarsveld bij, langs de tijdelijke fietsenstalling.

Tevens wordt in deze periode gestart met de doorkoppeling van leidingen via de stoep voor het Gildenkwartier langs de Catharijnesingel richting de Westerstraat.

- Hoe zit het dan met de begaanbaarheid van de route langs het Smakkelaarsveld via het Leidseveer? En de bereikbaarheid van de (fietsenstalling van de) FGH Bank?

Deze route gaat er tijdelijk uit en wordt vervangen door het fiets- en voetpad over het Smakkelaarsveld. Voor de bereikbaarheid van de fietsenstalling van de FGH Bank wordt nog een oplossing gezocht.

Augustus – oktober

De tweede fase van de tijdelijke fietsenstalling op het Smakkelaarsveld is inmiddels afgerond. Na aanleg van het diepriool in de Catharijnesingel wordt het fietspad in oostelijke richting verlegd, om ruimte te maken voor het uitrollen van kabels en leidingen tussen de stoep voor het Gildenkwartier, de Catharijnesingel en de Westerstraat. De fietsenstalling aan de Catharijnesingel blijft bereikbaar. Autoverkeer kan weer gebruik maken van de oorspronkelijke route langs de Catharijnesingel.

- Het zou prettig zijn als kabels en leidingen in één keer worden getrokken, zodat de straat niet steeds opengelegd hoeft te worden.

Met de eigenaren van kabels en leidingen is een convenant gesloten, waarin is vastgelegd dat na afronding van het verleggen van kabels en leidingen getracht wordt 15 jaar graafrust in acht te nemen.

- Is het wel veilig om de fietsroute langs de Catharijnebaan te leggen?

De veiligheid van fietsers langs de Catharijnebaan wordt gegarandeerd. Op een aantal punten op de route wordt nog wel gestudeerd.

November – december

De werkzaamheden op en rond het Smakkelaarsveld en de Catharijnesingel worden afgerond. Nadat de kabels en leidingen voor het Gildenkwartier en op het Vredenburg aan elkaar zijn gelast, kan het nieuw tracé in gebruik worden genomen.

- Wanneer wordt er zand in de Catharijnebak gestort?

Tijdens de werkzaamheden voor het diepriool en het leggen van kabels en leidingen is de Catharijnebak nodig voor de verkeersafwikkeling. In verband met de aanleg van de expeditiekelder voor het Muziekpaleis, kan verkeer niet via de oostzijde van de Catharijnebak worden geleid. Bovendien moet de toegang naar de parkeergarages worden gefaciliteerd. In november/december zijn de werkzaamheden gereed en kan het verkeer weer langs de Catharijnesingel rijden. De intentie is eind september voorbereidingen te treffen voor de sloop en in november/december, na beëindiging van de werkzaamheden voor kabels en leidingen, daadwerkelijk te starten met de sloop van de Catharijnebak en het storten van zand.

- Hoe hard is de geschetste planning en hoeveel speling zit daarin?

Er is een realistische planning opgesteld, waarin rekening is gehouden met eventuele tegenvallers. Het streven is de geplande doorlooptijd te beperken en de werkzaamheden eerder af te ronden dan gepland.

Het grondwerk wordt voor de zomervakantie afgerond, en in de periode daarna worden kabels en leidingen uitgerold. De planning wordt niet beïnvloed door procedurele zaken, zoals vergunningverlening, maar in een uitzonderlijk geval zouden archeologische vondsten of het aantreffen van vervuiling wel een rol kunnen spelen.

3. Uit vorige schouwen resterende vragen en acties – toelichting door Erik Suik

Herbestrating Wijk C

Het is gebruikelijk dat de maatschappij die werkzaamheden in de ondergrond uitvoert, zorg draagt voor herbestrating, waarna het gebied wordt overgedragen aan het reguliere beheer van de gemeente. In Wijk C is dit niet naar wens verlopen. De bestrating ligt er slordig bij, her en der zijn kieren in de bestrating dichtgesmeerd met cement en ook de verfresten zijn niet verwijderd. De gemeente zal zo spoedig mogelijk zorgen voor herstel, inclusief het verwijderen van verfresten. Tevens wordt de bebording opgeschoond.

Voetgangerstunnel Smakkelaarsveld – Centraal Station

Met de tijdelijke fietsparkeervoorziening komen er 2.500 fietsparkeerplekken bij. Om voetgangers van de fietsenstalling naar het station een veilige route te bieden, is geopperd een voetgangerstunnel te realiseren. Die suggestie is onderzocht, maar deze is voor een tijdelijke

situatie te duur gebleken. Wel wordt gekeken hoe de veiligheid op de kruisingen rond het Smakkelaarsveld kan worden verbeterd.

Sloop Catharijnebak

Het verleggen van kabels en leidingen heeft gevolgen voor de verkeerssituatie. Zoals Jan Krijger zojuist heeft toegelicht, kan de Catharijnebak niet worden gesloopt, zolang die werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit betekent dat de Catharijnebak in ieder geval tot het einde van het derde kwartaal van dit jaar in stand blijft.

Overigens wordt er over de sloop van de Catharijnebak en het Vredenburgviaduct en de gevolgen daarvan voor de verkeerssituatie nog een aparte consultatieavond georganiseerd.

4. Stand van zaken – toelichting door Erik Suik

Vredenburg

De sloopwerkzaamheden zijn afgerond. Het wachten is nu op groen licht voor de start van de bouw van het winkel- en appartementengebouw en het Muziekpaleis. Daarvoor moeten wel eerst alle procedures doorlopen zijn. Een uitspraak in de juridische procedure rond het winkel- en appartementengebouw wordt eind april/begin mei verwacht.

Bevoorrading Muziekpaleis

Vroeger vond de bevoorrading, inclusief de aanvoer van instrumenten en opnameapparatuur voor voorstellingen plaats op de stoep voor de hoofdingang aan het Vredenburg. In de nieuwe situatie wordt de bevoorrading ondergronds geregeld via een expeditiekelder. Een deel van deze kelder is vervroegd aangelegd, om de bouw van het winkel- en appartementengebouw De Vredenburg door Corio mogelijk te maken, dat grenst aan de kelder.

Het is overigens niet de bedoeling dat winkels via de expeditiekelder worden bevoorraad.

Inmiddels zijn er twee webcams in het gebied geïnstalleerd, zodat de werkzaamheden ook via internet kunnen worden gevolgd.

Kabels en leidingen

De huidige werkzaamheden op het Smakkelaarsveld zijn in volle gang en worden naar verwachting in mei afgerond. Daarna start de volgende fase van het verleggen van kabels en leidingen.

In de Knipstraat en de Nieuwe Daalstraat wordt een vervangende gasleiding aangelegd.

Voor de aanleg van het diepriool en vervolgens het nieuwe kabeltracé onder de Catharijnesingel zijn enkele bomen aan de Catharijnesingel geveld. Begin mei wordt hiervoor ook een deel van de Gildentraverse gesloopt.

Fietsparkeren

Smakkelaarsveld

In verband met het uitlopen van de werkzaamheden op het Smakkelaarsveld wordt de tijdelijke fietsenstalling gefaseerd aangelegd. De eerste fase (1250 plekken) is bijna klaar en wordt begin april in gebruik gesteld. Een aantal fietsen in de omgeving is alvast naar de nieuwe stalling verplaatst, om voldoende ruimte te hebben voor het aanleggen van de stalling en de beheerdersruimte. Voor de zomer wordt de tweede fase opgeleverd, dan bestaat de stalling uit

2.500 fietsparkeerplekken. De fietsenstalling is gratis. 24 uur per dag, 7 dagen per week open. De stalling is niet bewaakt, maar staat wel onder toezicht.

De fietsenstalling is beschikbaar voor een periode van vijf jaar. Na het realiseren van de OV-terminal, volgens planning in 2014, zijn ook vier nieuwe fietsenstallingen beschikbaar voor in totaal 22.000 fietsen. Op de plek van de tijdelijke fietsenstalling komt straks een nieuw Smakkelaarsveld, met het water van de Leidsche Rijn en de nieuwe Centrale Bibliotheek ++.

Westpleintunnel

Ook aan de westkant van het station wordt gezocht naar extra fietsparkeerplekken. Omdat de meeste fietsers kiezen voor de route langs het hotel, wordt het fietspad langs de Westpleintunnel nauwelijks gebruikt. Op dit fietspad zijn inmiddels 200 fietsklemmen geplaatst.

Vredenburg

Onder het pand Van Haren wordt opnieuw een fietsenstalling ingericht. De stalling heeft ruime openingstijden voor in totaal 150 fietsen, waaronder fietsen met brede banden en brede sturen. De ingang bevindt zich in de Lange Koestraat. De eerste dag is ook deze stalling gratis. Laat je je fiets langer staan, betaal je per extra dag €0,50.

Zolang de bouwactiviteiten op het bouwterrein het toelaten, blijft het op zaterdag en koopzondag mogelijk fietsen te stallen. Zo'n vijftig fietsen lijken hier inmiddels permanent gestald. Anders dan sommige mensen denken, is dit niet omdat de eigenaren net te laat kwamen om hun fiets op te halen. Deze fietsen staan er namelijk al een paar maanden en worden klaarblijkelijk door niemand node gemist. Deze fietsen blijven voorlopig gewoon staan.

- Waarom wordt fietsparkeergelegenheid gratis aangeboden? Schaarse ruimte kost geld. Misschien gaan mensen serieuzer met fietsparkeerruimte om, als zij daarvoor moeten betalen, waardoor minder vervuiling van de gratis stallingen optreedt.

Dat is inderdaad een discussiepunt. Behalve economische principes, worden ook andere doelstellingen in de overwegingen betrokken. Getracht wordt fietsers te stimuleren hun fiets te parkeren in klemmen en stallingen. Utrecht kent veel fietsers, waarvan een deel bereid is te betalen voor het stallen van de fiets en een deel niet. Daarom zijn er zowel betaalde als onbetaalde stallingen. De politiek is van mening dat het niet fair is een streng handhavingsbeleid te voeren, zolang er onvoldoende stallingsplekken zijn. Als de capaciteit is vergroot, is een strenger handhavingsbeleid mogelijk.

Vleermuizen

Onder de gevel van de FGH Bank nestelt een populatie vleermuizen. In het voorjaar vliegen deze vleermuizen via de bomen op het Smakkelaarsveld uit richting de Weerdsingel. Vleermuizen vliegen met behulp van sonar en met het vellen van bomen aan de Catharijnesingel is straks een oriëntatiepunt in de vliegroute verdwenen. Om de vliegroute niet te verstoren, zijn alvast bomen in bakken geplaatst, als nieuw oriëntatiepunt. Het effect van de 'mobiele bomen' wordt gemonitord.

Bouwschuttingen

Er is veel vraag naar het gebruik van de bouwschutting als informatieplatform voor het project Stationsgebied. Hieraan wordt gehoor gegeven. Drie studenten van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht hebben een nieuw ontwerp gemaakt voor de bouwschutting, ter vervanging van de huidige blauwe kleur. Het nieuwe ontwerp toont beelden van het verleden, heden en toekomst van het Utrechtse Stationsgebied, geprojecteerd op een ontwerptafel. Donderdag 9 april moet het nieuwe ontwerp voor de hele stad zichtbaar zijn. Kijkgaten blijven gehandhaafd.

Kijkdagen

Op twee achtereenvolgende zaterdagochtenden – 28 maart en 4 april – kunnen de werkzaamheden op het Smakkelaarsveld worden bezichtigd. Na een presentatie bij het Infocentrum Stationsgebied is er een rondleiding in de bouwput. Belangstellenden kunnen zich aanmelden via www.cu2030.nl.

5. Aanvullende vragen en reacties

- In de vorige schouw, in januari 2009, is gevraagd aandacht te besteden aan duurzaamheid. Dit is wel toegezegd, maar in het verslag is daar niets van terug te vinden.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt inderdaad aandacht besteed aan duurzaamheid, zowel in ontwerp als in toepassing van materialen. Daarbij moet worden opgemerkt dat duurzaamheidscriteria moeilijk zijn in te voegen in ontwikkelingen waarvoor de ontwerpfase al is afgerond.

6. Afsluiting

Actiepunt:

1. Verbeteren bestrating, drempels, verwijderen van geverfde technische aanwijzingen op stoepen en straten en opschonen bebording.

De eerstvolgende bijeenkomst is gepland op 26 mei 2009.

Frits Lintmeijer dankt de aanwezigen voor hun belangstelling en inbreng en sluit de bijeenkomst om 20.45 uur.